

Studiehandledning

Vetenskaplig teori och metod (7,5 hp)

PE03GN

Hösttermin 2023

Kursansvarig: Pelle Pelters

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik
och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)

Inledning

Hej,

Vid detta läge har du flera gånger fått läsa vetenskapliga artiklar. Kanske har du lagt märke till att det brukar finnas ett metodavsnitt i dessa texter? Dessa avsnitt är nödvändiga för att en vetenskaplig studie kan anses vara just vetenskaplig. Avsnittet har som mål att förmedla för läsaren vad som har gjorts och hur det gick till så att läsaren kan bedöma vilken kvalitet studien har. Har arbetet inte utförts efter gällande vetenskapliga och etiska regler och rutiner är själva studien inte att lita på. Så enkelt är det!

Men hur ska man veta att en studie är ok, trovärdig och pålitligt? Ja du, det är exakt det vi tänker förmedla i denna kurs! När allt kommer omkring ska du alltså i kursen lära dig grunderna i det vetenskapliga hantverket och vi hoppas att du kommer finna kursen givande i detta avseende!

Varmt välkommen!

Hanna och Pelle

Kontaktuppgifter

Om du har frågor om kursens innehåll och uppgifter, kontakta kursansvarig lärare Pelle Pelters, antingen på Athena eller på mail: pelle.pelters@edu.su.se eller Hanna Li Kusterer som kommer undervisa om kvantitativ metodik på kursen: hanna.li.kusterer@edu.su.se

Vid administrativa frågor som rör t.ex. registrering, studieavbrott etc., kontakta kursadministratör Peter Skoglund: peter.skoglund@edu.su.se

Support för läroplattformen Athena hittar du som en flik när har loggat in där. För teknisk support kan du vända dig till Serviceportalen på universitetets hemsida: <https://www.su.se/utbildning/studentervice/mitt-universitet>.

Athena och TimeEdit.

Kursen har en sida på lärplattformen Athena (<https://athena.itslearning.com>) där en översikt över undervisningstillfällena ges under fliken Planeringar. Du hittar kursens schema i [TimeEdit](#).

Kursens upplägg och innehåll

Undervisningen består av föreläsningar, workshops, grupparbeten (med stöd av handledning) och seminarier. Med hjälp av dessa undervisningsformer går vi genom fyra kursmoment. Dessa är olika långa och behandlar olika ämnen. På det stora hela äger kursen rum på campus men enstaka tillfällen (såsom kursintroduktionen och frågestunder) kommer att hållas på Zoom.

Om vi kikar i (nästan) valfritt metodkapitel av (nästan) vilken studie som helst finns i regel följande delar med:

- Metodologiska utgångspunkter
- Design av studie
- Urval
- Datainsamling
- Analys av data
- Etiska överväganden
- Kvalitetskriterier och metoddiskussion

Detta kommer att behandlas i vår kurs i tur och ordning. Det är också så som du sedan ska bygga upp ett metodkapitel när du kommer skriva din kandidatuppsats. Dock kommer denna kurs inte ta upp punkten metoder för analys av data, detta får du istället lära dig mer om under senare kurser.

Kursmoment 1: vetenskapsteori och etik

Vetenskapsteori går ut på att beskriva hur du ser på världen och vilka möjligheter denna verklighetssyn ger för att genomföra en vetenskaplig studie. Det är detta ställningstagande som betämmer en studies metodologiska utgångspunkter. Här lägger vi till etiska överväganden då dessa är viktiga att ha med från början så att du kan vara säkert att själva studien genomförs på ett etiskt korrekt sätt, dvs. ingen kommer till skada på grund av din nyfikenhet. Detta kursmoment examineras med ett test på Athena som du kan upprepa själv tills du har klarat den.

Kursmoment 2: kvalitativa studier med fokus på datainsamling med hjälp av intervjuer +

Kursmoment 3: kvantitativa studier med fokus på datainsamling med hjälp av enkäter

Kvantitativa och kvalitativa studier är två i grunden olika sätt att genomföra studier. Kort sagt är den ena mer inriktad på siffror (kvantitativ) och den andra mer på ord (kvalitativ). Vilken variant du väljer bestämmer hur du designar (lägger upp) din studie samt väljer ut dina deltagare för (urval) och din metod för datainsamling.

Dessa två kursmoment kommer att ges parallellt i halvklass. Det betyder att den ena halvan av klassen först kommer att ägna sig åt kvantitativ forskning medan den andra halvan av klassen går igenom kvalitativ forskning. Sedan byter halvklasserna inriktning och de som först har behandlat kvantitativ forskning ägnar sig åt kvalitativ forskning och vice versa. Siffrorna 2 + 3 betecknar därmed ingen ordning i hur kursmomenten ska betas av.

I kursen kommer ni i små grupper á 4-5 studenter utveckla en egen studie med problemställning samt syfte & frågor och ska även påbörja en datainsamling med hjälp av intervjuer (kvalitativ) respektive enkäter (kvantitativ). Dessa två kursmoment intar den största delen av kursen och avslutas med varsitt muntliga prov i den lilla gruppen á 4-5 personer. De andra grupperna i halvklassen ska dock vara med och lyssna.

Kursmoment 4: kvalitetskriterier i kvalitativ och kvantitativ forskning.

En viktig del i varje undersökning, som behöver redovisas för i metodkapitlet, är en metoddiskussion som utgår från etablerade kvalitetskriterier. Dessa kriterier ser lite olika ut, beroende på om du har gjort en kvalitativ eller en kvantitativ undersökning. I detta kursmoment kommer du bekanta dig med dessa kvalitetskriterier för att sedan kunna använda de i en egen metoddiskussion på både den kvalitativa och kvantitativa studieidén som ni har jobbat med under kursens gång. Denna metoddiskussion (där även etiken är en del av) examineras individuellt.

Översikt över kursens schema (detaljerad schema med tider finns på TimeEdit!):

Vecka	Kursmoment	På schemat...
44	1 (individuellt)	Kursintroduktion (Pelle, Zoom)
	1	Tid för självstudier
	1	Föreläsning: Vetenskapsteori & etik (Pelle)
	2/3 i halvklass	Metodsamtal/föreläsning: kvant + kval forskningsprocess (Hanna & Pelle)
	2/3	Grupparbete, självorganiserad
	2/3	Workshop forskningsfrågor (Pelle; Hanna)
45	2/3	Handledning (Pelle; Hanna)
	2/3	Grupparbete, självorganiserad
	2/3	Frågestund på Zoom (Pelle; Hanna)
46	2/3	Muntlig redovisning deluppgift 2/3 (Pelle; Hanna)
	2/3	Workshop erfarenhetsutbyte (Hanna & Pelle) – halvklasserna byter kursmoment!
	2/3	Grupparbete, självorganiserad
	2/3	Workshop forskningsfrågor (Pelle; Hanna)
	2/3	Grupparbete, självorganiserad
	2/3	Handledning (Pelle; Hanna)
47	2/3	Grupparbete, självorganiserad

	2/3	Frågestund på Zoom (Pelle; Hanna)
	2/3	Muntlig redovisning deluppgift 2/3 (Pelle; Hanna)
	4	Inspelad föreläsning kvalitetskriterier i kvantitativ forskning (Hanna) Inspelad föreläsning kvalitetskriterier i kvalitativ forskning (Pelle)
	4	Börja skriva individuell hemtenta
48	4	Frågestund deluppgift 4 (individuell hemtenta) på Zoom (Hanna & Pelle)
	4	Skriva individuell hemtenta
	4	Inlämning hemtentamen (på Athena) Dagen efter: inlämning hemtentamen förlängd tid (på Athena)

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna:

- redogöra för grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp,
- redogöra för kvantitativ såväl som kvalitativ metod,
- formulera en problemställning med relevans för ämnesfältet pedagogik och hälsa och med den som utgångspunkt planera och genomföra datainsamlingar med enkät- och intervjumetod,
- diskutera olika datainsamlingsmetoder utifrån vetenskapsteoretiska begrepp och forskningsetiska principer.

Examination och betygsättning

Kursen examineras löpande med fyra olika deluppgifter. Här ingår

- två muntliga redovisningar i grupp
- ett individuellt test
- en individuell skriftlig hemtentamen

De fyra deluppgifterna

1. ett individuellt test om vetenskapsteori (på Athena)

Det individuella testet innebär en rad frågor med flera förformulerade svarsalternativ som du kan klicka på. Testet ligger på Athena och kan göras om så ofta du vill/behöver.

Varje vecka kommer du få ett meddelande om hur många poäng du har samlat på dig. Du får då säga till om du är nöjd så att testets slutresultat kan noteras. Om du vill kan du få veta mer om vilka frågor som du inte kunde besvara efter detta.

2. en muntlig redovisning av kvalitativ datainsamling (i grupp), utifrån en självvald forskningsfråga

I examinationen ingår en 15-20 minuters gruppredovisning av problemformulering, syfte + forskningsfrågor samt hur datainsamlingen har varit upplagd och en reflektion av intervjusituationen.

3. en muntlig redovisning av kvantitativ datainsamling (i grupp), utifrån en självvald forskningsfråga

I examinationen ingår en 15-20 minuters gruppredovisning av problemformulering, syfte + forskningsfrågor samt hur datainsamlingen har varit upplagd och har fungerat.

4. en individuell hemtentamen om kvalitetskriterier och etiska överväganden vid kvantitativa och kvalitativa studier, med utgångspunkt i de självvalda forskningsfrågorna

Med utgångspunkt i de studieidéer som du (i din grupp) har utvecklat under kursens gång ska du diskutera kvaliteten i både den kvantitativa och kvalitativa studien samt hur kraven för etiskt studegenomförande har säkerställts.

Samtliga deluppgifter beskrivs utförligt under kursens gång och på Athena.

Omtentamen

Följande gäller för de olika deluppgifterna:

- Deluppgift 1 (testet) kan upprepas fem gånger och har därför inget officiellt omtenta-tillfälle.
- För deluppgifterna 2 och 3 (de muntliga redovisningarna) kommer en tid för omtentamen erbjudas ungefär 1-2 veckor efter kursens slut. Den specifika tiden kommer att bestämmas i samråd med den eller de berörda studentgrupperna. Eventuella ytterligare omtentor kommer också att stämmas av med berörda studentgrupper när det blir nödvändigt.
- Deluppgift 4 (individuell hemtentamen) kommer att ha två officiella omtentatillfällen, som vanligt. Tiderna finns på TimeEdit.

Beräkning av poängvärden för deluppgifterna och slutbetyg

Varje deluppgift (test, muntliga redovisningar, hemtenta) bedöms med ett poängvärde där de individuella examinationerna räknas dubbelt, dvs. multipliceras med 2.

Gruppuppgifter bedöms således på en skala från 0-2 poäng:

- 0 poäng motsvarar underkänd
- 1 poäng motsvarar godkänd
- 2 poäng motsvarar godkänd med beröm

Individuella deluppgifter bedöms på en skal från 0-4 poäng:

- 0 poäng motsvarar underkänd
- 2 poäng motsvarar godkänd
- 4 poäng motsvarar godkänd med beröm

Varje enskilt poängresultat noteras i Ladok men kan först ses efter du har blivit godkänd på kursen.

För slutbetyg på kursen (dvs. för att bli godkänd på hela kursen) krävs godkänt på varje enskild deluppgift. Detta betyder att studenterna behöver få minst 1+1 (=2) poäng i de två grupp- och 2+2 (=4) poäng i de två individuella deluppgifterna för att kunna bli godkänt på kursen. Poängens sammanräkning sker på följande sätt:

Godkända betyg

- A (Utmärkt): 12 poäng
- B (Mycket bra): 10/11 poäng
- C (Bra): 9 poäng
- D (Tillfredsställande): 7/8 poäng
- E (Tillräckligt): 6 poäng

Underkända betyg

- Fx (Underkänd, något mer arbete krävs): 4/5 poäng
- F (Underkänd, mycket mer arbete krävs): 0-3 poäng

Betygskriterier för hela examinationen (A-F)

A Studenten redogör med stor säkerhet och tydlighet för grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp samt diskuterar insiktsfullt och nyanserat metoder och utgångspunkter i olika kunskapsintressen. De skriftliga delarna är väldisponerad och deluppgifterna präglas genomgående av mycket tydliga, innehållsrika och nyanserade resonemang om det problem som presenteras i uppgiften. Studenten anknyter till stora delar av den anvisade kurslitteraturen på ett tillfredställande sätt utan formella brister.

B Studentens deluppgifter håller högre kvalitet än vad som krävs för C men når inte upp till vad som krävs för A.

C Studenten redogör tydligt för grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp samt diskuterar insiktsfullt metoder och utgångspunkter i olika kunskapsintressen med utgångspunkt i det problem

som presenteras i uppgiften. Deluppgifterna är innehållsrika och anknyter till stora delar av den anvisade kurslitteraturen på ett vedertaget sätt utan formella brister.

D Studentens deluppgifter håller högre kvalitet än vad som krävs för E men når inte upp till vad som krävs för C.

E Studenten redogör för och diskuterar vetenskapsteoretiska begrepp och ansatser på ett grundläggande sätt, och det redogörs för metoder och utgångspunkter i olika kunskapsintressen med utgångspunkt i det problem som presenteras i uppgiften. Deluppgifterna anknyter till kurslitteraturen på ett vedertaget sätt med smärre brister i formalia.

Fx Vissa deluppgifter motsvarar inte kriterierna för godkänt betyg och behöver smärre kompletteringar för att kunna godkännas. Vad som behöver tydliggöras framgår av givna instruktioner av ansvarig lärare. Vid betyg Fx finns möjlighet till komplettering inom fem (5) dagar för att uppnå godkänt betyg.

F Examinationsuppgiften är delvis eller i sin helhet inte besvarade på ett tillfredställande sätt. Då betyg F ges krävs att studenten examineras på nytt genom en ny examinationsuppgift vid det tillfälle för omtentamen som meddelas via Athena.

Utöver angivna kriterier ingår i bedömningen för godkänt betyg att skriva utifrån vedertagna pedagogiska krav på akribi. I betygsättningen vägs det även in hur examinationsuppgifterna visar att studenten har tillgodogjort sig den anvisade kurslitteraturen som helhet.

Har du godkänts i prov, det vill säga fått minst betyget E, får du inte göra ett nytt prov för högre betyg. Det är endast möjligt att ompröva för godkänt resultat fyra gånger och inom tre terminer från första registrering på delkursen.

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.
- OBS: Användning av robotprogram/AI (som t.ex. chatGTP) räknas som en vilseledning och därmed som fusk!

Disciplinären den behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinären den finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Kursutvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Kurslitteratur

Hagevi, M. & Viscovi, D. (2016). *Enkäter. Att formulera frågor och svar*. Studentlitteratur.

Hallin, A. & Helin, J. (2018). *Intervjuer*. Studentlitteratur.

Henricson, M. (Red.). (2017). *Vetenskaplig teori och metod. Från idé till examination inom omvårdnad* (2 uppl.). Studentlitteratur. (Kapitel 1-7, 9, 11, 28)

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*. Vetenskapsrådet.

<https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forskningssed.html>

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress <https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden>

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet

<https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning>

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-post adressen studievagledare@edu.su.se. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.